

לב ההלכה

יו"ל ע"י מפעל 'שינוח הלכות' לחיזוק לימוד הלכה לבני הישיבות בארה"ק

גליון פ"ג

שנה ב'

פרשת
פינחס

השפ"ד

ש"ד בהלכות המניחות בבחי"ד בשבת (י)

שיח ההלכה

האם צריך לשמוע קריאת הפטרה מבעל הקורא, או שכל אחד יכול לקרוא לעצמו

מבוא: כבר כתבנו במאמר הקודם שישנו חיוב לקרות הפטרה בשבת לאחר קריאת התורה^[א], אמנם יש לדון אם צריך לשמוע קריאת הפטרה מבעל הקורא, או שכל אחד יכול לקרוא לעצמו.

פלוגתת האחרונים אם צריך לקרוא הפטרה מתוך הקלף וכדיני ספר תורה או לא

כבר כתבנו בגליון הקודם פלוגתת האחרונים, אי קרוא הפטרה מתוך הקלף וכדיני ספר תורה או לא, לדעת הלבוש (שם ס"א) צריך לקרוא הפטרה מתוך קלף כשר הנכתב ככל הלכות ספר תורה או מגילה, ולדעת המגן אברהם (שם ס"א) אין צריך לקרוא את הפטרה מתוך מגילה כשרה, וכדעת כמה ראשונים הסוברים כן^[ב].

מבוא: כבר כתבנו במאמר הקודם שישנו חיוב לקרות הפטרה בשבת לאחר קריאת התורה^[א], אמנם יש לדון אם צריך לשמוע קריאת הפטרה מבעל הקורא, או שכל אחד יכול לקרוא לעצמו.

פלוגתת האחרונים אם צריך לקרוא הפטרה מתוך הקלף וכדיני ספר תורה או לא

כבר כתבנו בגליון הקודם פלוגתת האחרונים, אי קרוא הפטרה מתוך הקלף וכדיני ספר תורה או לא, לדעת הלבוש (שם ס"א) צריך לקרוא הפטרה מתוך קלף כשר הנכתב ככל הלכות ספר תורה או מגילה, ולדעת המגן אברהם (שם ס"א) אין צריך לקרוא את הפטרה מתוך מגילה כשרה, וכדעת כמה ראשונים הסוברים כן^[ב].

ביאור החתם סופר בפלוגתת האחרונים

ומבאר בשו"ת חתם סופר (או"ח סי' ט"ח) נפקא מינא בפלוגתת האחרונים דלעיל אי צריך לקרוא הפטרה מתוך הקלף או לא, לדעת המגן אברהם (שם ס"א) שאין צריך לקרוא את הפטרה מתוך מגילה כשרה, לא יקרא הבעל קורא את קריאת הפטרה בקול כדי שכל אחד ישמע ויצא ממנו, כיון דכל הקורא בספר שאינו מדווקק הו"ל כקורא בעל פה, וכיון דקיימא לן דאינו יכול להוציא את שאינו בקי בקריאה אלא כשקורא מתוך הכתב ולא כשקורא בעל פה, אם כן מה יועיל לו בקריאת הפטרה מתוך החומש כיון דנחשב כקורא בעל פה וממילא לא יוציא בזה את חברו אלא כל אחד יקרא לעצמו, ולדעת הלבוש (שם) שצריך לקרוא הפטרה מתוך קלף כשר הנכתב ככל הלכות ספר תורה או מגילה, אם כן אף הקורא יאמר בקול ויציא את השאר.

להקשות על הלימוד ממה דק"ל שישנים לא יקראו יחדיו

אמנם יש להקשות ע"פ היוצא לעיל שלדעת המגן אברהם (שם) לא יקרא הבעל קורא את קריאת הפטרה בקול כדי שכל אחד ישמע ויצא ממנו אלא יקרא כל אחד לעצמו, דלכאורה כתב ברמ"א (ס' רפ"ד ס' ה') להדיא "ושנים לא יאמרו הפטרה בפעם אחת, דתרי קלי לא משתמע", ואם כן יוצא לפי דברי הרמ"א שאי אפשר שכל אחד יקרא לעצמו כיון שיש בזה משום תרי קלי לא משתמע.

לבאר את דברי המגן אברהם שאם קורא כל אחד בלחש מותר

ויש לבאר את דברי המגן אברהם (שם) ע"פ מה שביאר המגן אברהם בעצמו (שם ס"א) את דברי הרמ"א (שם) דכל זה דכתב הרמ"א (שם) דשנים לא יאמרו הפטרה בבת אחת היא דווקא כשאומרים יחד בקול רם, אבל אם קורא כל אחד בלחש מותר לקרוא הפטרה ביחד, דבזה לא יטריד את חברו כדי שלא יוכל לשמוע^[ג], וכן כתב בשערי אפרים (שער ט' ס' י"ג) "ובמדמיונתו נהוג שהכל אומרים הפטרה עם המפטיר ביחד בקול רם, והוא מחסרון ידיעה ונכון לבטל המנהג, ולכתחילה יש לנהוג שהמפטיר יאמר הפטרה בקול רם כהקורא בספר תורה והציבור יאמרו אחריו בלחש"^[ד].

דעת החתם סופר לאלו הנוהגים שכל אחד קורא לעצמו הפטרה בקול

והנה כל זה שביארנו את דברי המגן אברהם היא כשקורא כל אחד הפטרה בקול, אבל אלו

להליץ זכות לאלו הנוהגים שכל אחד קורא לעצמו ההפטרה בקול ע"פ דברי התרומת הדשן

ויש להליץ זכות בעד הציבור המקילים בזה ואומרים הפטרה בקול יחד עם הקורא, ע"פ מה דאיתא בספר תרומת הדשן (ס' כ"ד) ששאלו אותו על דבר מה שנהגו באושרי"ך וכן במקצת מקומות שפרשת שירת הים ועשרת הדברות בשבתות שחלו אותן הסדרות, וכן בשביעי של פסח וביום ראשון דשבעות כשמגיע הש"ץ לקרוא אותם הפרשיות, אינו קורא אלא מתחיל אותם והקהל קורין אותם מחומשים שלהם והש"ץ מסיים בספר תורה רק הפסוק האחרון בקול רם, אי יש ליישב מנהג זה או לאו.

ביאור התרומת הדשן למקילים לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בעת קריאת התורה

וכתב בתרומת הדשן (שם) ליישב מנהג אנשי אושרי"ך כטורה, ע"פ מה שכתב האור זרוע (חי"ב ס' מ"ב) להתיר לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בעת קריאת התורה^[א], ופירש בהגהות מימוניות (פ"ב מה"ל תפילה אות י') הטעם בזה כיון דבאותו ענין עסיק לכן מותר לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום באמצע קריאת התורה, ושמע מינא מדבריהם דהיכי דבאותו ענין עסיק שרי אפילו ליכא עשרה ששומעים קריאת התורה^[ב], ואם כן מיושב מנהג אנשי אושרי"ך שקוראים פרשת שירת הים ועשרת הדברות בשבתות שחלו אותן הסדרות כל אחד לעצמו^[ג], ואף שיש בזה משום 'תרי קלי לא משתמע' ואם כן לא יקראו יחדיו בקול, מ"מ כיון שקורא כל אחד לעצמו משום חיוב הפרשה מותר להם לקרואו בקול, כיון שבדבר חביב משתמע אף בתרי קלי^[ד].

לבאר נידון דידן ע"פ התרומת הדשן

ואם כן שמע מינא מדברי תרומת הדשן דהיכא דאיכא טעמא למילתא שקורין הפרשיות בעצמן אין קפידיא אם אינם שומעים להקורא, וע"ז סמכו אותם שנהגו לקרות הפטרה בפני עצמן ואינם שומעים מפי הקורא כיון דלא היה רק ממנהג שנהגו כן בשעת הגזירה, אם כן לא הוי יותר מקריאת התורה דשביעי של פסח ושבעות, ובצירוף דברי האר"ז ז"ל (פ"ח שער השבת ס"פ ט"ו) שהביא המגן אברהם (שם) שיש קפידיא שיקרא כל אחד בפני עצמו, שכתב בזה הלשון "אין די בשמיעת ההפטרות אלא צריך לקרות מתוך הספר והברכות ישמע מהקורא"^[א].

[א] וזה לשון האור זרוע (שם) "דכיון דנפתח ספר תורה אסור לספר אפילו בדבר הלכה, ודווקא בקול רם אבל בלחש שרי אם יש עשרה ששומעין קריאת התורה, ולקרוא שתיים מקרא ואחד תרגום בעת קריאת התורה שרי לכלי עלמא", ועי' בהערה הבאה אי לדעת הפוסקים מותר לקרוא שמו"ת באמצע קריאת התורה.

[ב] ועי' בתרומת הדשן (שם) שמבאר ביתר ביאור "כך משמע באור זרוע הגדול, דהא דכתב 'ולקרוא שנים מקרא ואחד תרגום שרי לכלי' עלמא' קאי אמאי דכתב לעיל מינה דברי הגאונים דחד מצריך בלחש וחד מצריך שיחה עשרה שומעין וקאמרין עלה דשנים מקראו אחד תרגום שרי לכלי' עלמא, אלמא אפילו אי ליכא עשרה שומעין, והא דבעינן בלחש היינו משום שלא יטל אחרים משמיעה".

[ג] אמנם עי' בביאור הלכה (ס' קמ"ו ס' ב' ד"ה) דחולק בזה על התרומת הדשן, וסובר דיש ללמוד בדברי האור זרוע דמותר לקרוא שמו"ת באמצע קריאת התורה דמיירי בדאיכא עשרה דשומעין להקורא אבל אם אין עשרה ששומעים לקריאתה מהקורא אין היתר לקרוא שמו"ת באמצע שמיעת קריאת התורה בציבור, ועי"ש באריכות בביאור האור זרוע, ועי' ב"ש"ת מנחת יצחק (שם) שמבאר דלא יוקשה על התרומת הדשן ד"ל דבאופן ה"ל דמנהג אנשי אושרי"ך שזה ריאה שכתב קראו כגון על שירת הים ועשרת הדברות אף בזה מודה האור זרוע שאף שאין עשרה ששומעים את קריאתה יכול כל אחד לקרותו לעצמו.

ולהלכה למעשה אם מותר לקרוא שמו"ת באמצע קריאת התורה, כתב בפני חדש (שם) דמעיקר הדין אסור לעסוק בשום דבר בקריאת התורה ואפילו בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום בדת הקריאה ואפילו איכא עשרה דצייתי זולתו, וכן הביא המגן אברהם (שם ס"ה) בשם של"ה (מס' שבת פרק נ"ג מצוה אות י"ג) שמחמיר בזה, אלא צריך לשתוק ולשמוע הקריאה מפי השליח ציבור, וכן מסקנת משנ"ב (שם ס"ק ט"ו).

[ד] ומבאר בתרומת הדשן (שם) "בסתמא דמילתא איכא אחד או שנים אצל הש"ץ ששומעין קריאתו, ואע"פ שהשאר אינם שומעים את קריאתה מ"מ די בכך", ומסיק דבריו להלכה למנהג אנשי אושרי"ך שקורא כל אחד לעצמו את פרשיות שירת הים ועשרת הדברות, מ"מ נכון למי שמדקדק במעשיו שיעמוד אצל הש"ץ ויקרא עמו אותן פרשיות מספר תורה, אך בשביעי של פסח וביום ראשון דשבעות אין קפידיא כל כך והואל וכבר קראו בתורה הפרשיות בשבתות שלהן, והוי כמו מנהג בשבת וקריאת שני וחמישי דמות החול".

[ט] כן ביאר ב"ש"ת מנחת יצחק (ח"א סי' י"ב), אמנם לכאורה יוקשה קצת ע"פ דמסיק התרומת הדשן (שם) "רוק שיהיה עכ"פ אחד או שנים שישמעו קריאתו", ואם כן צריך שיהיה עכ"פ אחד או שנים שישמעו קריאת הפטרה, ועי' בתשובות והנהגות (ח"ד סי' ע"ד) להליץ זכות בעד אלו הקוראים את הפטרה בקול, כן סוברים דכשם שלא צריך ספר לקריאת הפטרה, כך לא צריך לקרותה בציבור אלא מספיק לקרותה ברבים.

[א] שנינו במתניתין (מגילה כ"א ע"א) שלאחר קריאת התורה בשבת "מפטירין בנביא", וכן נפסק בשולחן ערוך (ס' רפ"ד ס' א') "מפטירין בנביא מעניינה של פרשה", וטעם א' כתב התשב"י (שורש פטר) "אנטיכוס הרשע מלך יון גזר על ישראל שלא יקראו בתורה ברבים, מה עשו ישראל, לקחו פרשה אחת מנביאים שענינה דומה לענין מה שכתוב בפרשה של השבת ההוא", ובספר המכריז (ס' ל"א) כתב בשם רבינו תם שקריאת הפטרה היא מתקנת עזרא.

טעם ב' ובספר ליקוטי הפרדס מורט" (ט"ז ע"ב) כתב הטעם שתקנו לקרוא הפטרה, כיון שבזמן הראשונים היו רגילים בכל יום לאחר התפילה לקרוא בנביאים ובמשנה ובתלמוד ובאגדות, וכשהיו דחוקים בפרנסתם מיהו לצאת מבית הכנסת למלאכתם וביטלו מנהג זה, ובמקום זה תיקנו לקרות בנביא שני פסוקים אלו וביא לציון ואני זאת ברית' (ישעיה נ"ט כ"א), ובשבת שאין עוסקים במלאכה נשאר מנהג זה לקרא בנביא ולכן אין אומרים בשחרית ובא לציון, ומכל מקום כדי שלא תשתכח התקנה לימות החול אומרים אותם במנוחה.

טעם ג' ובספר נפש חיה (שם ס"א) כתב שההפטרה בנביאים נתקנה כנגד הצדוקים, שהיו אומרים שנביאים וכתובים אינן תורה, וכמו שכתב במדרש תנחומא (רא"ה א') "משעני ישאל אומרים שהנביאים והכתובים אינן תורה ואינם מאמינים בהם", ולכן חלקו לנביאים חשיבות להפטיר בהם בקריאת התורה.

[ב] כן כתב הכל בו (ס"ח ס' כ') בשם הרשב"א "אני אומר שאין מקפידין בה ומבכרין על הקריאה אפילו בלא ספר", [ג] כן בורש בב"ח (שם, סוף הסימן), ועי' בבית יוסף (שם) שיש הגורסים "שאי אפשר שאין מקפידין בה", וצריך לגרוס 'אפשר' שאין מקפידין בה, וכן משמע משו"ת הרשב"א (ח"א סי' תפ"ג) וכבר הארכנו בזה במאמר הקודם.

[א] עי' במגן אברהם (שם) שתמה ע"ד הרמ"א (שם) שכתב שישנים לא יאמרו הפטרה בבת אחת דתרי קלי לא משתמע, מהא דאיתא בכתבי האר"ז ז"ל (פ"ח שער השבת ס"פ ט"ו) "אין די בשמיעת הפטרות אלא צריך לקרות מתוך הספר והברכות ישמע מהקורא", וחזין דאפשר לקרוא הפטרה בשנים יחד, ומבאר המגן אברהם (שם) "צריך לומר דבגמרא (מגילה כ"א ע"ב) מירי שלא יקראו שנים בקול רם מפני שמי שאינו בקי לא יוכל לשמוע, וגם הבקי צריך לומר בנחת".

[ד] ועי"ש עוד בשערי אפרים (שם) "וגם יש שמוסיפין על המנהג ועושין שהות באמירת הפטרה שאף שאחר שסיים המפטיר והתחיל באמירת הברכות אין רוצים להפסיק באמירת הפטרה, ולא יפה הם עושים, שאם אומרים בקול רם אינם שומעים את דברי המברכות המפטיר, ולפעמים גורמים שגם אחרים הסמוכים להם אין שומעים ואף אם מומינים קולם מ"מ הם בעצמם אינם שומעים", ועי' בביאור הלכה (שם) "אין די בתרי קלי", וכן כשרה ב"ש ע"ד הרב (שם ס' ט"א) "ומכל מקום צדיקין להיזהר שלא יקראו בקול רם, אלא בנחת מלה במלה עם המפטיר..."

מלאכת בישול (י"ד)

שבמיחם להגיע עכ"פ יותר משיעור של היד סולדת בו שהוא בערך 72 צליוס כיון שמחם מים המצוי אצלינו אינו נחשב לגרוף וקטום, כיון שהכפתור כיבוי והדלקה נמצא על המיחם מבחוץ, ואם המים אינם מבושלים כל צרכם קודם השבת יש לחוש שמא יחתה ויסובב את הכפתור כדי להגדיל את כוח המיחם (עי' שו"ת מנח"י ח"י סי' כ"ח, שו"ת שבט הלוי ח"ז סי' מ"ב אות ג'. ומ"מ ע"י בשביתת השבת מלא' מבשל סק"ד שרצה ליישב כי אין חשש שמא יחתה במים חמים שבמיחם שעדיין לא הגיעו לנקודת רתיחה, כיון דמשערים שעד זמן סעודה בוודאי יתחמם כהוגן ודינו 'כקדירה חייתא').

(יב) המיחם פועל ב'מצב שבת'. ואף אם פועל במיחם 'מצב שבת' אינו נקרא מיחם המים כדן גרוף וקטום שיהיה מותר להכניס שם מים מערב שבת אף אם עדיין לא התבשלו כל צרכם מערב שבת, כיון שהכפתור של כיבוי והדלקה נמצא ליד כפתור של 'המצב שבת' ובין רגע יכול לסובבו ולהרתיחו ביותר.

(יג) בדיעבד. וכתבו הפוסקים שבדיעבד אין לאסור שתיית מים חמים בשבת אם היה בשקיעת חמה כשיעור של היד סולדת בו, אבל אם היה פחות משיעור זה אפילו בשוגג אסורים המים לשתות ולהשתמש בהם עד מוצאי שבת כשיעור של כ"ד שיעשו (עי' שו"ת אג"מ שם).

(יד) עצה. ומכל מקום ישנו עצה נכונה להכניס המים להמיחם אפילו אם אין שהות שיתבשלו המים כל צרכם או עכ"פ כשיעור שהיד סולדת בו שהוא בערך 72 צליוס עד שקיעת החמה, על ידי שיעשה 'טוח בטיט' כלומר ידביק הכפתורים בדבק מערב שבת (עי' ארחות שבת פ"ב סעיף י"ח וכו', וכ"ז דווקא כשהמיחם פועל במצב שבת, שאם אין המיחם במצב שבת יש לחשוש שזה גורם שיע"י יציאת המים אז המים הנשארים יתבשלו יותר).

זהירות. אמנם אף אם עושה 'טוח בטיט' בשעה שעדיין לא נתבשלו כל צרכו אלא נתבשל כשיעור של מאכל בן דרוסאי שהוא כשיעור 72 צליוס, מ"מ יזהר שלא להוציא מים מהמיחם בשעה שעדיין לא נתבשל כל צרכו, אלא יבדוק שהמים נתבשל כל צרכו (עי' ארח"ש פכ"ט הע' מ').

(טו) שיעור נתבשל כ"צ במים. ובשיעור של נתבשל כל צרכו במים, מצינו כמה דיעות בזה, יש הסוברים ששיעורו שזה יותר מהיד סולדת בו דהיינו בערך 80 צליוס (עי' שו"ת אג"מ שם), ויש אומרים ששיעורו עד שיגיע לנקודת רתיחה.

לחבר מיחם המים לשעון שבת

(טז) כתבו הפוסקים לאסור לחבר את מיחם המים לשעון שבת, ובכך מצטנן המים בליל שבת ונדלק שוב בצפרא דשבתא, וכמו שכתב בזה בתקיפות בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' כ"ט) "להלכה למעשה אין להתיר לעשות כן אפילו מערב שבת אפילו בגרוף וקטום ואפילו ביבש, ועוד שייך בזה משום זילותא דשבת וחשש מכשולים במקום שאינם בני תורה, וכמו שכתב בשו"ת זקן אהרן (ח"א סי' ט"ז ט"ז)".

הלילה אבל אם מטמינו לצורך סעודת היום מותר התבשיל באכילה.

כיסה הקדירות הנמצאים על גבי הפלטה במגבת מכל צדדיהם בשבת עצמו

(ח) אם הטמין הקדירה באיסור בשבת בדבר המוסיף הבל, כלומר שכיסה הקדירות הנמצאים על גבי הפלטה במגבת מכל צדדיהם בשבת עצמו, אם התבשיל עדיין לא נתבשל כל צרכו או אפילו אם התבשיל נתבשל כל צרכו אבל זה מצטמק ויפה לו ע"י הטמנה זו שעשה, אסור התבשיל באכילה אפילו אם הטמינו בשוגג בין לו ובין לאחרים עד מוצאי שבת, וכן אם התבשיל מבושל כל צרכו והיה צונן ונתחמם ע"י ההטמנה אסור התבשיל באכילה בין לו ובין לאחרים אפילו אם התבשיל מצטמק ורע לו (עי' שו"ת ורמ"א שם).

הטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל

(ט) ואם הטמין באיסור בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל, כלומר שהטמין כל התבשיל בכרים וכסתות בשבת עצמו מותר התבשיל באכילה, כיון שאינו אלא עומד בחמימותו לא נאסר התבשיל באכילה (עי' משנ"ב שם ס"ק ח'. ועי' חזו"א סי' ל"ז ס"ק מה שהאריך בזה).

השתמשות במיחם מים (פערקילעטע"ר) בשבת

(י) הקדמה. כתב בשולחן ערוך (סי' רנ"ג סעי' ט') "לא ימלא חבית של מים ויתן לתוך התנור ערב שבת עם חשיכה, ואם עשה כן אסורים למוצאי שבת בכדי שיעשו", ומבארים הראשונים טעם הדבר שאין ליתן מים כדי שיתחמם בשבת אלא באופן שזה כבר מבושל כל צרכו כיון דחיישינן שמא יחתה, והנה כל זה לדעת השולחן ערוך, אבל לדעת הרמ"א (סי' רנ"ג סעי' א') לא בעינן בתבשיל שיהיה מבושל כל צרכו וסגי שיתבשל כשיעור מאכל בן דרוסאי כדי שיוכל לשהותה בשבת, אם כן הוא הדין במים שנתבשלו כמאכל בן דרוסאי סגי בזה ואין צריך שיתבשל המים כשיעור שזה מבושל כל צרכו.

(יא) שיעור של מאכל בן דרוסאי במים. בדרך כלל שיעור של מאכל בן דרוסאי דקי"ל שמותר להשהותה מערב שבת ולא חיישינן שמא יחתה, היא כחצי בישול מבישול הרגיל, כלומר שנאכל ע"י הדחק (או עכ"פ שליש מבישול הרגיל), אבל במים קשה לשער השיעור של מאכל בן דרוסאי כיון שכשירתיח מים חצי מבישול הרגיל שהוא בערך 50 צליוס לא יהיה שייך לשתותו אף בשעת הדחק, כיון דאי אפשר למצוא איש מן השורה אשר ישתה משקה חם שעדיין לא נתבשל עכ"פ כשיעור שהיד סולדת בו שהוא לערך 72 צליוס, כיון שחסר בטעם המשקה וגם אינו בריא כ"כ לשתות מים כאלו.

ולכן ע"פ מה שכתבנו יוצא להלכה שאין להכניס מים בתוך המיחם בערב שבת אלא אם כן יכולים המים

המשך דיני הטמנה

נתגלה הקדירה מההטמנה בשבת האם מותר לחזור ולכסותה

(א) כתב בשולחן ערוך (סי' רנ"ג סעי' ד') "אף על פי שאין טומנין בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל, אם טמן בו מבעוד יום ונתגלה משחשכה מותר לחזור ולכסותו".

(ב) להוסיף עוד כיסוי. וכן אם הטמין הקדירה מבעוד יום בדבר שאינו מוסיף הבל מותר אף להוסיף בשבת כמה כיסויים שירצה על כיסוי זה (שו"ע שם), וכן מותר להחליף את הכיסויים לשאר כיסויים המועילים יותר לשמירת החום (שו"ע שם, ולדוגמה לזה כתב השו"ע שם "אפילו לא היה מכוסה אלא בסדין. יכול לטלו ולכסותו בגלופרין").

(ג) אינו מבושל כל צרכו. וכ"ז שמותר להוסיף עליו כמה כיסויים או ליתן מכסה שיותר מועיל לשמירת החום, היא רק באופן שהתבשיל מבושל כל צרכו, ומבאר בשולחן ערוך (שם) "אבל אם אינה מבושלת כל צרכה אפילו להוסיף על הכיבוי אסור, שתוספת זה גורם לה להתבשל".

(ד) נתגלה התבשיל מההטמנה מערב שבת. והנה כל זה דכשהיה טמון מערב שבת בדבר שאינו מוסיף הבל ונתגלה התבשיל בשבת מותר שוב לכסותו, מירי באופן שהיה מוטמן מערב שבת ונתגלה בשבת, אבל אם היה מוטמן מערב שבת ונתגלה כבר מערב שבת אסור לכסותו בשבת דהוה ליה כמטמין לכתחילה בשבת (וכ"ש אם גילה הקדירה מבעוד יום על דעת לכסותו משתחשך, דאסור לכסותו בשבת, עי' משנ"ב שם ס"ק כ"ה).
(ה) לא היה בדעתו להטמינה. ואם כשגילה הקדירה בשבת לא היה בדעתו להטמינה שוב ואח"כ חזר והטמינה, ה"ז מותר לכסותו בשבת ואין בו משום הטמנה חדשה בשבת (עי' שו"ע הרב סי' רנ"ג סעי' ח').

הטמין הקדירה באיסור מערב שבת בדבר המוסיף הבל

(ו) אם הטמין הקדירה באיסור מערב שבת בדבר המוסיף הבל, כלומר שכיסה הקדירות הנמצאים על גבי הפלטה במגבת מכל צדדיהם בערב שבת, התבשיל לא נאסר באכילה אם נתבשל כל צרכו מערב שבת ולא נצטנן לגמרי ואף אם מצטמק ויפה לו (עי' רמ"א שם סעי' א' דעת ויש אומרים, ועי' משנ"ב שם ס"ק י'), ובמקום הצורך אפשר להקל גם אם נתבשל רק כמאכל בן דרוסאי (עי' ביאור הלכה שם ד"ה י"א), או באופן שהתבשיל היה חי ועדיין לא התבשל כלל בעת שקיעת החמה (עי' רמ"א שם סעי' ד').

(ז) אבל אם נתבשל התבשיל קצת פחות מכשיעור של מאכל בן דרוסאי ואינו ראוי לאכילה אף בדוחק, אסור התבשיל באכילה בין לו ובין לאחרים עד שימתין במוצאי שבת בשיעור של 'ככדי שיעשו' (עי' שו"ע הרב שם סעי' א', וקצוה"ש סי' ע"א הע' כ"ח), והוא הדין אם התבשיל מבושל כל צרכו ונצטנן לגמרי שאסור התבשיל אכילה וככל מה שכתבנו, וכל זה כשמטמינו לצורך סעודת

ברכת מזל טוב

להבחור החשוב כמר שמעון יעקב ווצלער נ"ו
לרגל אירוסיו בשעטומ"צ
ויה"ר שיבנה בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה

לטובת נשמת
הרה"ק רבי מאיר הלוי בן ר' שמואל זיע"א
בעל 'אור לשמים' מאפטא
נלב"ע כה תמוז תקפ"ז
נתרם ע"י הגה"צ החפץ בעילום שמו שליט"א
לברכה והצלחה בכל הענינים